

De Heer Philippe PIEREUSE
Wvd. Directeur van de Directie voor
Monumenten en Landschappen
Ministerie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest - BROH
CCN-Vooruitgangstraat 80, bus 1
1035 Brussel

Brussel,

U/Ref: SD/2043-0106/01/2007-029PU
O/Ref: GM/BXL2.569/s.457
Bijlage : 1 dossier

Mijnheer de Directeur,

Betreft : BRUSSEL. Regentschapsstraat – Wolstraat. Koninklijk Muziekconservatorium. “Pre-masterplan” opgesteld met het oog op de uitwerking van een globaal restauratie- en renovatieproject. Principeadvies van de KCML
Dossier behandeld door Dhr. S. DUQUESNE.

In antwoord op uw brief van 15/10/2012, ontvangen op 16/10/2012, hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 24/10/2012 over hoger vermelde aanvraag een gunstig principeadvies heeft uitgebracht.

De aanvraag betreft een “pre-masterplan” (scenario C) voor de toekomstige ontwikkeling, restauratie en renovatie van de site van het Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel. Sinds 2010 werd de Commissie betrokken bij de opstelling van dit (pre)masterplan en de bijbehorende haalbaarheidsstudie. Ze bracht hierover een aantal principeadviezen uit en nam deel aan verscheidene vergaderingen en plaatsbezoeken. Twee scenario's (A en B) werden reeds besproken. Vandaag ligt een nieuw scenario voor waarin de grote lijnen van de toekomstige ontwikkeling van de site bepaald worden. De Commissie is erg verheugd vast te stellen dat krachtlijnen die hierin worden uitgetekend over zowat de hele lijn rekening houden met de aanbevelingen en overwegingen die ze de voorbije maanden formuleerde. Deze krachtlijnen worden toegelicht in de begeleidende nota en in de een aantal grafische documenten. Ze vormen de basis voor de uitwerking van een globaal project voor de revitalisatie en restauratie van de volledige site, dat op basis van een wedstrijd aan een ontwerp bureau toegekend zal worden.

De krachtlijnen van het pre-masterplan kunnen als volgt worden samengevat:

- Het bibliotheekgebouw uit de jaren '50 wordt behouden, gerenoveerd en opgehoogd met één verdieping (nieuwe leeszaal). Men ziet dus af van de eerder voorziene afbraak van de bibliotheek (opgenomen in de bescherming).
- De bestaande hoofdtrap (tussen hoofdgebouw en bibliotheek), eveneens een toevoeging uit het midden van de 20ste eeuw, wordt verwijderd met oog op de herwaardering van de

- hoofdingang van het Conservatorium. Aan de zijkant van de bibliotheek voorziet men een nieuw volume met lift- en trapkern dat alle niveaus van het Conservatorium bedient.
- De bestaande vloer tussen de begane grond en eerste verdieping van de bibliotheek wordt verwijderd waardoor een ruime foyer ontstaat die onmiddellijk leesbaar en toegankelijk is vanaf de centrale toegang van het hoofdgebouw (kant Regentschapstraat). Aansluitend op die foyer wordt een nieuw, laag volume voorzien voor bijkomende repetitieruimtes en/of ontvangstruimte.
 - Aan de achterzijde van de concertzaal wordt een nieuw volume ingeplant met een grote repetitieruimte die op een logische manier aansluit op het podium van de zaal. Het nieuwe volume sluit ook aan op de achtergevels van de huizen nrs. 5, 7 en 9 van de Wolstraat. Die nieuwbouw zal ook een aantal andere, specifieke functies huisvesten (regie- en repetitieruimtes, goederenlift voor instrumenten, foyer voor kamermuziekzaal en bijkomende archiefruimte waar de kostbare werken in optimale omstandigheden kunnen bewaard worden). Het nieuwe volume wordt gekoppeld aan een “binnenstraat” die het hoofdgebouw op de verschillende niveaus verbindt met de panden aan de Wolstraat alsook met de nieuwe trap en liftkoker. Deze binnenstraat ontsluit ook de bovenste balkons van de grote concertzaal die hierdoor opnieuw in gebruik kunnen worden genomen.
 - De beschermde panden aan de Wolstraat (nrs. 3, 5 en 11 beschermd in hun totaliteit en nrs. 7-9 gedeeltelijk beschermd, nl. gevels, daken, vestibules, trappen en een schouw in het nr. 7) blijven – grotendeels – behouden. Er wordt een aantal uiteenlopende functies in ondergebracht, meer bepaald een kamermuziekzaal op de zolderverdieping van de nrs. 3-5, alsook administratieve en logistieke ruimtes. In nr. 11 wordt de inrichting van gastenverblijven overwogen (zoals beschreven in de begeleidende nota). De bijgebouwen van de nrs. 7 en 9, evenals de annexen achteraan nr. 11 worden verwijderd. De overige bijgebouwen aan de binnentuin blijven wel bestaan.
 - Volgens de nota kan in de voormalige directeurswoning, op de hoek van de Regentschapstraat en de Kleine Zavel (bepaalde delen ingeschreven op de bewaarlijst), een cafetaria of brasserie ingericht worden, gelinkt aan het Conservatorium. Op de bovenliggende verdiepingen kunnen muziekverenigingen hun intrek nemen. Die intenties zijn echter – nog – niet weergegeven op de schemaplannen.

Tot slot vermeldt de begeleidende nota dat de deelnemende ontwerpers een aantal aandachtspunten in acht zullen moeten nemen meer bepaald inzake de restauratie van de beschermde gebouwen (hoofdgebouw, concertzaal en panden aan de Wolstraat) maar ook wat betreft de architecturale coherentie van de nieuwe volumes en de ruimtelijke kwaliteit van de “binnenstraat” en het binnengebied.

Algemeen genomen is de Commissie erg opgetogen over dit nieuwe voorstel en onderschrijft ze de hierboven beschreven krachtlijnen. Het “pre-masterplan” (scenario C) ontwikkelt een visie op de herwaardering van de site en de hedendaagse noden van het Conservatorium waarin ook aan het erfgoed een belangrijke plaats wordt toebedeeld. Dit “pre-masterplan” vormt dan ook een goede basis voor de uitwerking van een concreet project waarin zowel het erfgoed als de hedendaagse behoeften op een evenwichtige manier verenigd kunnen worden. Het spreekt voor zich dat de restauratie van het erfgoed voor de KCML een belangrijk aandachtspunt vormt. De zorgvuldige restauratie maar ook de aansluiting van de nieuwe volumes op de bestaande bebouwing (bijvoorbeeld ter hoogte van de achtergevels en daken van de huizen aan de Wolstraat) zullen in dat opzicht een belangrijke uitdaging vormen voor de deelnemende ontwerpteams. De voorziene inplanting van de nieuwe volumes lijkt echter het behoud van de betekenisvolle en representatieve elementen van het erfgoed mogelijk te maken.

Ook de architecturale kwaliteit van de nieuwe volumes, hun integratie in het geheel en de vormgeving van het binnenterrein zijn van wezenlijk belang voor het welslagen van het project.

Om het verder verloop van dit project op een constructieve manier mee te begeleiden en de erfgoedkundige aspecten in goede banen te helpen leiden, meent de KCML dat het zinvol zou zijn zowel de Directie voor Monumenten en Landschappen als de Commissie te betrekken bij de volgende stappen. Ze houdt zich dan ook ter beschikking om haar advies en medewerking te verlenen bij het opstellen voor het lastenboek van de wedstrijd en, in een volgende fase, bij de evaluatie van de ingediende ontwerpen.

Aangezien de planning van dit grootschalige project over meerdere jaren gespreid is, dringt de KCML er, tot slot, op aan dat men de restauratie van het buitenschrijnwerk van het hoofdgebouw van het Conservatorium niet langer uitstelt. Er werd al een proefuitvoering gerealiseerd die de haalbaarheid van de restauratie aantoont. Verder uitstel houdt echter een reëel risico in op het verlies van minstens een deel van dit uitzonderlijke schrijnwerk. De Commissie vraagt de Regie der Gebouwen dan ook alles in het werk te stellen om die restauratiewerken zo snel mogelijk uit te voeren.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

M.-L. ROGGEMANS
Voorzitter